

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Факультетської науково-практичної конференції
докторантів, аспірантів, молодих вчених і студентів
“Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні,
економічні, соціально-психологічні та правові аспекти”**

24 листопада 2023 р.
м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Факультетської науково-практичної конференції докторантів,
аспірантів, молодих вчених і здобувачів вищої освіти**

«Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально- психологічні та правові аспекти»

24 листопада 2023 р.

м. Харків, 2023

УДК 004
БК 32.973.202

Факультетської науково-практичної конференції докторантів, аспірантів, молодих вчених і студентів «Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально-психологічні та правові аспекти»: тези доповідей, 24 листопада 2023 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2023. – 110 с.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління та адміністрування, публічного управління та права. Розглянуті питання диджиталізації економічних процесів в Україні та у світі, визначені основні тренди та перспективи цих процесів. Висвітленні особливості розуміння праці в сучасному інформаційно-комунікаційному просторі в розрізі їх викликів та перспектив. Представлене розуміння ролі публічного управління в умовах диджиталізації економічного та соціального середовища. Представлені аспекти права та інформаційних технологій в сучасних умовах диджиталізація.

Відповідальний за випуск:
Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<https://foss.kn-it.info/>

©ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	10
<i>Андрієнко Анна Денисівна, Момот Каміла Владиславівна</i> РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	10
<i>Артюх Анастасія Сергіївна</i> КОНТРОЛЬ ВИТРАТ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ	12
<i>Батіг Владислав Васильович</i> СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ	14
<i>Бендасюк Олег Олександрович, Неклюдова Татяна Миколаївна</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ	16
<i>Бондар Станіслав Максимович</i> ОБГРУНТУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	18
<i>Гречишнікова Ірина Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	20
<i>Глушков Олег Анатолійович</i> СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	23
<i>Гриценко Анна Михайлівна</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ У СУЧАСНИЙ БІЗНЕС: АНАЛІЗ ТРЕНДІВ ТА ПЕРСПЕКТИВ	24
<i>Гудко Тетяна Андріївна</i> ТЕНДЕНЦІЇ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕСІ	26
<i>Дібров Владислав Сергійович</i> ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ АСИМЕТРІЇ НА СУЧАСНОМУ ІТ-РИНКУ	28
<i>Долгополов Кирило Олександрович</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ	29
<i>Іванова Вікторія Олегівна</i> РОЗВИТОК КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ	31
<i>Іванченков Вячеслав Сергійович</i> НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНИХ ЗМІН ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	33

Капустян Катерина Сергіївна	35
КІБЕРБЕЗПЕКА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: ЗАХОДИ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	
Карабута Валерія Вадимівна	37
СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	
Коваленко Катерина Вікторівна	38
РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ	
Кузьома Віталій Вікторович	40
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ	
Кучерук Олександр	43
АСПЕКТИ КРЕАТИВНОСТІ ЯК НАЙБІЛЬШОЇ ЦІННІСТЬ ТОВАРУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Лагодієнко Олег Вікторович	45
УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ESG КОНЦЕПЦІЇ	
Малініна Еліна Дмитрівна	47
ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	
Масалітін Євген Володимирович	48
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ	
Мисик Володимир Володимирович	50
ТЕНДЕНЦІЇ РЕЛОКАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Мірошниченко Владислава Олексіївна	53
СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИТРАТ	
Момот Каміла Владиславівна, Андрієнко Анна Денисівна	55
СТРАТЕГІЯ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ	
Некупальна Ганна Олексіївна	56
ВИТРАТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ	
Ніщєретов Владислав Володимирович	59
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	
Орда Дар'я Костянтинівна	60
ЕВОЛЮЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	
Паккі Андрій Глібович	62
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	
Проценко Анна Олександрівна	64
МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ	

<i>Печка Сергій Сергійович</i>	66
ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ СТРАТЕГІЙ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Ревенко Олена Вікторівна</i>	68
АНАЛІЗ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЛОГО БІЗНЕСУ	
<i>Рибальченко Софія Олександрівна</i>	70
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ	
<i>Романчук Руслан Артурович</i>	72
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ В ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Сотникова Анастасія Володимирівна</i>	73
ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	
<i>Степаненко Сергій Віталійович</i>	75
РІВЕНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОВИРОБНИКІВ МАТЕРІАЛЬНО- ТЕХНІЧНИМИ РЕСУРСАМИ ЯК ПЕРЕДУМОВА НАРОЩУВАННЯ ОБСЯГІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	
<i>Тронов Данило Андрійович</i>	77
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕБЛЕВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>Ушкальов Володимир Васильович,</i>	78
<i>Мартіянова Марина Павлівна</i>	
ЛІНГВІСТИЧНІ КРИТЕРІЇ МЕТАПРОГРАМНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Фадєєв Олександр Павлович</i>	80
ВПЛИВ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Шепелева Ольга Валеріївна</i>	82
СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТСЬКОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ТЕРИТОРІЙ	
СЕКЦІЯ 2. ПРАЦЯ В ІТ-ПРОСТОРИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	84
<i>Ачкасова Оксана Вікторівна,</i>	84
<i>Кузьменко Владислав Віталійович</i>	
РОЛЬ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Білик Анжела Олександрівна</i>	86
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Єрмоленко Олексій Анатолійович, Карнов Ілля Олегович</i>	87
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ЯКІСТЬ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ»	

<i>Єрмоленко Олексій Анатолійович, Юрченко Микита Володимирович</i>	89
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	
<i>Іванісов Олег Вікторович, Безугла Руслана Олегівна</i>	91
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
<i>Лебединська Олена Сергіївна</i>	93
МОЛОДІЖНИЙ РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
<i>Луговий Богдан Владиславович</i>	95
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Михайлюк Софія Дмитрівна</i>	97
СУЧАСНІ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У СОЦІАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Mishyna Anastasia</i>	99
FOREIGN EXPERIENCE OF ECONOMIC DIGITALIZATION	
<i>Назарова Галина Валентинівна, Балясний Віктор Олегович</i>	101
АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ГНУЧКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ ПРАЦІ	
<i>Писаревська Ганна Іллівна</i>	102
АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ DIGITAL ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Руденко Вікторія Олександрівна</i>	105
ПОКАЗНИКИ ГОТОВНОСТІ ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Семенченко Андрій Володимирович, Семенченко Аліна Володимирівна</i>	106
ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
<i>Сиводід Анастасія Сергіївна</i>	108
КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНІСТЬ ІТ-СФЕРИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	
<i>Сотнікова Юлія Володимирівна, Іващенко Микола Миколайович</i>	110
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ	
<i>Сотнікова Юлія Володимирівна, Клизуб Олексій Олегович</i>	112
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВИХ	

<i>Степанова Ека Рамінівна,</i> <i>Молодецький Геннадій Геннадійович</i> СОЦІАЛЬНІ НАВИЧКИ ДЛЯ ІТ-СПЕЦІАЛІСТІВ	113
СЕКЦІЯ 3. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	115
<i>Агаєва Катерина Олександрівна</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ SMART CITY ТЕХНОЛОГІЙ	115
<i>Александрова Александра Євгенівна</i> РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	116
<i>Емран Рімма ДAUDІВНА</i> ЕЛЕКТРОНІ ВИБОРИ: КРОК В МАЙБУТНЄ ЧИ ВИКЛИК ДЛЯ ДЕМОКРАТІЇ?	119
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i> ЛЕГІСЛЯТИВНІ ТА РЕГУЛЯТОРНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНО- ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	121
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i> ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ В СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	122
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коваль Софія Павлівна</i> ЦИФРОВІ МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ: ЗМІНА ПАРАДИГМИ В УПРАВЛІННІ	124
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коньшина Інна Романівна</i> НОРМАТИВНО ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	126
<i>Зейналов Рашад Шукюр Огли</i> НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ	127
<i>Лола Юлія Юрїївна, Катешко Владислав Олексійович</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	129
<i>Нікулін Валентин Іванович</i> ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	131
<i>Нікулін Валентин Іванович</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	134
<i>Пашнєв Віталій Олексійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	135

виконання різних операцій і стадій виробничого процесу сприяє його безперервності та повторюваності.

Отже, використання визначених організаційних принципів ефективного управління підприємством позитивно впливає на результативність діяльності підприємств та є важливим чинником забезпечення успішної діяльності та формування стійких конкурентних переваг підприємства в довгостроковій перспективі. Подальші дослідження мають бути спрямовані на дослідження методів визначення робочого часу на підприємстві.

1. Перелік використаних джерел:

1. Економіка праці : навч. посіб. / Г. В. Назарова, Х. Ф. Агавердієва, Н. В. Аграмакова [та ін.] ; за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. 2. Зливка В.М. Роль нормування праці в забезпеченні раціонального та ефективного застосування всіх видів ресурсів. *Економіка АПК*. 2020. № 4. С. 22– 25. 3. Кучеренко С. Ю., Леваєва Л. Ю. Особливості організації та нормування праці в Україні. *Економічний вісник університету*. 2019. Вип. 40. С. 96–101. 4. Організація та нормування праці : навч. посіб. / Г. В. Назарова, О. В. Іванісов, А. В. Семенченко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 355 с.

УДК 330.354

Сиводід Анастасія Сергіївна, здобувач першого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 232 “Соціальне забезпечення”,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ІТ-СФЕРИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ³²

У сучасному цифровому світі ІТ-сфера займає провідне місце в економічному розвитку країни. Розширення технологій і зростання попиту на ІТ-послуги створюють нові можливості для розвитку цієї галузі. Однак, разом зі збільшенням числа ІТ-підприємств і фахівців, на ринку праці з'являється все більше конкуренції. Тому вивчення конкурентоспроможності ІТ-сфери на ринку праці є важливим завданням, яке дозволяє розуміти фактори, що впливають на успіх індустрії та забезпечують сталість її розвитку.

Окремі аспекти досліджуваної теми знайшли своє відображення у працях таких науковців, як: Акіліна О. В., Ільч Л. М. [1], Волковський М.А., [3], Більшість дослідників акцентують увагу на аналізі потенціалу та перспектив розвитку ІТ-ринку праці в Україні, а також ключових факторів, що впливають на конкурентність ІТ-сектору, таких як інфраструктура, кадровий потенціал, фінансова підтримка та інші.

На думку Акіліна О.В., проблеми розвитку галузі ІТ вимагають посиленої уваги з боку науковців та практиків, оскільки результати впровадження ІТ-технологій зможуть вивести Україну на принципово нову модель організації робочих місць. До 2030 року під впливом розвитку ІТ-технологій ринок праці зазнає значних трансформацій, які будуть пов'язані з поступовим зникненням окремих професій та появою нових, що вимагатимуть принципово нових підходів до підготовки висококваліфікованих людських ресурсів [1].

ІТ-сфера притягує значні інвестиції та стимулює економічне зростання. За останні десятиліття ІТ-сектор став суттєвою складовою частиною світової економіки. Розробка програмного забезпечення, створення мобільних додатків, штучний інтелект, аналітика даних та інші сфери ІТ проникають у різні галузі, що збільшує попит на ІТ-фахівців. Захоплюючи кар'єрні можливості та високі заробітні плати роблять ІТ-сферу привабливою для багатьох молодих людей. Однак, існує значна конкуренція серед ІТ-фахівців, і вони повинні мати широкий спектр навичок, щоб вибитися серед інших кандидатів. Навички програмування, аналітика даних, кібербезпека,

³² Науковий керівник – Мішина Світлана Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної економіки, ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

технічна експертиза та комунікаційні вміння є лише деякими з ключових компетенцій, необхідних для успіху в ІТ-сфері.

Доволі перспективним видом діяльності, навіть під час війни, є ІТ-галузь, вважає Волковський М. А. Потрібно зазначити, що вона, як і решта галузей, зазнала доволі значний вплив воєнних дій, проте особливість даної галузі полягає в тому, що її основним капіталом є людина, яка може працювати дистанційно з будь-якої частини світу, маючи певні професійні навички. Основними клієнтами для українських ІТ компаній є іноземці. 140 На цьому ринку потрібні будуть такі професії, як QA-інженер, проєктний менеджер, бізнес-аналітик, системний адміністратор, Team Lead, програміст та інші подібні професії [2].

У сучасних умовах війни також відбулося зниження в ІТ-галузі, і це має кілька причин. По-перше, варто враховувати, що фахівці з ІТ працюють не тільки у спеціалізованих компаніях. ІТ-спеціалісти, які раніше працювали в інших галузях економіки, також постраждали від звільнень та зниження заробітних плат. По-друге, продуктові ІТ-компанії, які спеціалізувалися на внутрішньому українському ринку, зазнали втрат через недостатню фінансову стабільність компаній для продовження розробки та впровадження проєктів. Нарешті, ІТ-компанії, які співпрацювали з зарубіжними ринками, зіткнулися з недовірою та сумнівами замовників щодо здатності українських ІТ-спеціалістів виконувати проєкти в умовах обстрілів та працювати в бомбосховищах з дотриманням дедлайнів та вимог щодо якості.

Станом на червень 2022 року пропозиції роботи для ІТ-спеціалістів складають 12,5% від усіх актуальних на сайті grc.ua. У відсотковому значенні це майже стільки, як було наприкінці 2021 року та навіть трохи більше, ніж у січні 2022 року. Проте, не зважаючи на високу частку вакансій ІТ-сфери у загальній структурі у відсотках, їх чисельність у натуральному значенні знизилася внаслідок кризи. Кількість вакансій для ІТ-спеціалістів у 4,8 разів менша, ніж була до війни [3].

ІТ-сфера має кілька переваг, які роблять її конкурентоспроможною на ринку праці. По-перше, це стабільність індустрії. Попит на ІТ-фахівців залишається високим, і це створює стабільну зайнятість для кваліфікованих працівників. По-друге, ІТ-сфера забезпечує широкі можливості для професійного розвитку і кар'єрного зростання. Це дозволяє фахівцям розширювати свої навички і спеціалізуватися в певних областях. Крім того, робота в ІТ-сфері може бути дистанційною, що відкриває можливості для гнучкого графіка роботи та роботи з будь-якої точки світу.

Перший ключовий фактор, що визначає конкурентоспроможність ІТ-сфери на ринку праці, – це наявність висококваліфікованих фахівців. Дослідження показують, що рівень освіти та навичок ІТ-працівників має прямий вплив на їх здатність виконувати завдання високої складності і сприяє підвищенню продуктивності. Тому розвиток системи ІТ-освіти та постійне навчання мають велике значення для підтримки конкурентоспроможності цієї сфери.

Другий фактор, який необхідно враховувати, - це інноваційність і технологічний прогрес. ІТ-сфера постійно змінюється, і ті підприємства, які впроваджують нові ідеї та технології, мають перевагу перед конкурентами. Інноваційність сприяє покращенню продуктивності та якості роботи, а також відкриває нові можливості для розвитку ринку праці в ІТ-секторі.

Незважаючи на успіхи ІТ-сфери, вона також стикається з певними викликами, які можуть вплинути на її конкурентоспроможність на ринку праці. Одним з таких викликів є зміна технологічного ландшафту і поява нових трендів. Швидкий темп розвитку технологій може зробити певні області ІТ застарілими, тому підприємствам необхідно постійно оновлювати свої знання та навички, щоб залишатися конкурентоспроможними. Дослідження конкурентоспроможності ІТ-сфери на ринку праці в Україні показують, що успіх цієї галузі залежить від кількох ключових факторів. Наявність висококваліфікованих фахівців та системи ІТ-освіти є основою для розвитку і забезпечення конкурентоспроможності. Крім того, інноваційність і постійна адаптація до змін є необхідними для успішного функціонування в цьому швидкозмінному середовищі.

Однак, ІТ-сфера також стикається з викликами, такими як дефіцит кваліфікованих кадрів та зміна технологічного ландшафту. Для подолання цих викликів необхідно вдосконалювати систему

підготовки фахівців, сприяти постійному навчанню та оновленню знань, а також стимулювати інноваційність та технологічний прогрес. Дослідження конкурентоспроможності ІТ-сфери на ринку праці в Україні має важливе значення для розуміння її потенціалу та визначення шляхів його розвитку. Подальші наукові дослідження у цій галузі сприятимуть формуванню ефективних стратегій розвитку ІТ-сфери та забезпеченню її стабільного росту на ринку праці.

Перелік використаних джерел:

1. Акіліна О. В., Ільч Л. М. Конкурентоспроможність робочої сили ІТ-сфери через призму трансформацій ринку праці. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. №. 18. С. 10 – 16. 2. Волковський М.А., Ляшок Н.Ю. Перспективи повоєнного ринку праці в Україні : *Всеукраїнська наукова конференція «Українське сьогодні – 2022: реалії війни та перспективи відновлення країни»* : Матеріали конференції. Донецький національний технічний університет. Луцьк, 2022. С. 138–140. 3. Вплив війни на ІТ. Ринок праці у сфері нижче довоєнного рівня у 4,8 разів. URL: <https://eba.com.ua/vplyv-vijny-na-it-rynok-pratsi-u-sferi-nyzhche-dovoyennogo-rivnya-u-4-8-raziv/>.

УДК 330.3

Сотнікова Юлія Володимирівна,

к.е.н., доц., доцент кафедри соціальної економіки,

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Іващенко Микола Миколайович, аспірант кафедри соціальної економіки,

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день серед учених і практиків не існує єдиного підходу до визначення поняття цифрової економіки. У класичному розумінні «цифрова економіка» – це діяльність, в якій ключовими факторами (засобами) виробництва є цифрові дані та їх використання, що дозволяє істотно підвищити ефективність/продуктивність у різних видах економічної діяльності. Також «цифровою економікою» називають економіку, яка застосовує цифрові технології та сервіси [1].

В роботі [1] пропонується виділити три основні компоненти концепції цифрової економіки:

1) підтримувальна інфраструктура (апаратне і програмне забезпечення, телекомунікації, мережі та ін.)

2) електронний бізнес (ведення господарської діяльності та будь-яких інших бізнес-процесів через комп'ютерні мережі);

3) електронна комерція (дистрибуція товарів через Інтернет).

У розвинених країнах цифрова економіка оцінюється в три трильйони доларів, однак вона ще не отримала глобального масштабу. Оцінка роботи 9 компаній, які здійснюють свою діяльність саме в цифровій економіці та отримують 90% свого доходу та прибутку, а саме Apple, Google, Facebook і Amazon (відома як «чотири вершники»), Microsoft і чотири китайських цифрових гіганти (Baidu, Alibaba, JD.com і Tencent). Усі інші (наприклад, Yahoo, Twitter, eBay, Snapchat, Pinterest, Uber чи інші) лише перевищують 10% цієї економіки [2].

Суб'єкти господарювання вимушені працювати в умовах середовища, що постійно змінюється. Виживання та розвиток у таких умовах передбачає постійну адаптацію бізнесу до такого середовища на стратегічному та тактичному рівнях.

Із підходів адаптації бізнесу є цифрова трансформація (Digital transformation), яка орієнтована на перегляд бізнес-стратегії або цифрової стратегії, моделей, операцій, продуктів, одного маркетингового підходу, цілей і ін., шляхом прийняття цифрових технологій.

Стратегічний підхід до трансформації побудований на чотирьох основних елементах:

позначення чітких цілей;

акцент на досягненні швидких результатів та їх закріпленні на початкових стадіях;